

Oświadczenie złożone przez senatora Czesława Ryszkę na 76. posiedzeniu Senatu w dniu 12 maja 2011 r.

Oświadczenie skierowane do prokuratury generalnego Andrzeja Seremeta

Panie Prokuratorze Generalny!

Zwracam się do Pana ponownie w znanej już z mediów sprawie Marcina S. z Częstochowy, ponieważ odpowiedź, jaką otrzymałem w związku z moim oświadczeniem złożonym podczas 69. posiedzenia Senatu (25–26.01.2011 r.), choć bardzo obszerna, nie jest jednak w pełni satysfakcjonująca. W odpowiedzi wskazano, że postępowanie przygotowawcze zostało przedłużone do dnia 21 czerwca 2011 r., a zatem wkrótce mogą zapaść ostateczne decyzje procesowe. Ponadto sprawa znajduje się pod nadzorem służbowym prokuratora apelacyjnego w Katowicach oraz w sferze zainteresowań Departamentu Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Generalnej.

Powyższe informacje świadczą o tym, że po pierwsze, sprawa wkrótce się zakończy, a po wtóre, postępowanie prowadzone jest w sposób prawidłowy i prokuratura nic więcej w sprawie zrobić nie może. Otóż nawet jeżeli w czerwcu zapadnie decyzja o skierowaniu aktu oskarżenia, to w sprawie cywilnej panna Marcina S. niewiele się zmieni, bowiem jest ona zawieszona do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia procesu karnego, co w warunkach polskiego wymiaru sprawiedliwości może niestety potrwać kilka lat.

Postępowanie w sprawie toczy się już dwa lata i nie wyszło poza sferę postępowania przygotowawczego. Rodzi to pytanie o skuteczność sprawowanego nadzoru. Takie tempo postępowania karnego stwarza doskonałe możliwości do tego, by sprawca czynu, korzystając z nieskuteczności organów ścigania, zdołał wyegzekwować nieistniejący dług i doprowadzić do finansowej ruiny swoją ofiarę, wykorzystując ewidentną opieszałość stosownych organów.

Proszę zatem o wykorzystanie przez Pana Prokuratora wszelkich dostępnych środków w celu spowodowania przyspieszenia postępowania i jednocześnie ścisły nadzór nad jego prawidłowością, zwłaszcza w kontekście wcześniejszych umorzeń dokonywanych przez prokuraturę i sądy w Częstochowie.

Inna kwestia, do której chciałbym się odnieść, dotyczy uwag o rzekomej skuteczności istniejących rozwiązań prawnych. Z jednej strony w odpowiedzi Pana Prokuratora wyraża się pogląd o skuteczności istniejących rozwiązań, z drugiej zaś przytacza się dane świadczące właśnie o nieskuteczności działań organów ścigania w walce z tego typu przestępczością (strona 6 pisma). W tej sytuacji nasuwa się dość bolesny wniosek, że być może przyczyną nieskuteczności działań organów ścigania czy całego wymiaru sprawiedliwości jest fakt, że w sprawy przestępstwa lichwy zamieszane jest również środowisko prawników, o czym zdaje się świadczyć sprawa p. Marcina S. Mamy tu do czynienia z przedziwnym ciągiem działań zarówno prokuratury, jak i sądu w Częstochowie, które w istocie rzeczy ułatwiają przestępcom osiągnięcie swojego celu.

Przypomnę, że sąd może zawiesić postępowanie cywilne na podstawie art. 177 §1 pkt 4 k.p.c. Zgodnie z treścią tego przepisu można zawiesić postępowanie w sprawie cywilnej, jeżeli ujawni się czyn, którego ustalenie w drodze karnej mogłoby mieć wpływ na wynik postępowania cywilnego. Ponadto, zarówno wydział cywilny sądu w Częstochowie, jak i Sąd Apelacyjny w Katowicach odmawiają wstrzymania wykonania nakazu zapłaty pomimo toczącego się i poważnie zaawansowanego postępowania karnego, kwestionując prawdopodobieństwo popełnienia przestępstwa.

Oczywiście może to być specyficzny zbieg okoliczności, ale jest on tak bardzo specyficzny, że chyba wart bliższej analizy przez organy ścigania. W tej sytuacji warto zwłaszcza sprawdzić, czy w okręgach wyżej opisanych sądów toczyły się podobne sprawy i czy powtarzają się nazwiska osób prowadzących postępowanie przygotowawcze, orzekających sędziów oraz występujących w sprawie pełnomocników. Ponadto wyżej wskazane informacje w sprawie monitorowania przez prokuraturę przestępstwa lichwy dotyczą roku 2009.

Proszę zatem o odpowiedź, czy taki nadzór nad przedmiotowymi sprawami był prowadzony w latach 2010 i 2011, czy zaniechano tego typu działań, a jeśli tak, to dlaczego. Jeżeli zaś działania takie nie są kontynuowane, to proszę o ich wznowienie, ze szczególnym uwzględnieniem województwa śląskiego, a zwłaszcza częstochowskich organów ścigania.

Co się tyczy zaś kwestii uregulowań prawnych, które mają jakoby zapewnić ochronę przed lichwą, ale rzecz jasna nie mogą jej całkowicie wyeliminować, to jednak skala tego zjawiska wskazuje na to, że istniejące prawo może chroni obywateli w większym niż kiedyś stopniu, ale jednak nadal w stopniu niewystarczającym. Zwłaszcza, że w sygnowanym przez prokuratora generalnego piśmie (strona 5) zauważono, że koszty zabezpieczenia czy ubezpieczenia kredytu są tak pojemną kategorią, że stwarzają

możliwości omijania obowiązujących przepisów. Skoro zatem takie niebezpieczeństwo jest dostrzegane przez Pana Prokuratora, to nie jest zrozumiały brak działań w tym zakresie.

Panie Prokuratorze Generalny, będę wdzięczny za ponowne pochylenie się nad tą sprawą.

Z poważaniem
Czesław Ryszka